

Els noms dels carrers

A la reunió del darrer ple de l'Ajuntament de Tortosa la coincidència de JxCat, el PSC i C's (11 vots) va impedir que la plaça de l'Ajuntament deixés el nom de plaça d'Espanya retolat durant el franquisme; la proposta de la CUP havia estat avalada per Movem i ERC (10 vots). El tema pot semblar irrellevant però posa en evidència l'existència al nomenclàtor tortosí de denominacions imposades des de l'Espanya imperial.

Josep Bayerrri Raga,
periodista

A més a més del nom de 41 sants, a Tortosa hi ha altres 107 personatges recordats per la retolació d'espais o vies públiques. Es tracta majoritàriament, fins a un total de 81, de persones que han tingut una relació activa amb les Terres de l'Ebre, siga per naixement o per haver-se integrat al territori en major o menor grau durant la seua vida. Molts noms i molt significatius dels quals caldrà parlar amb detall. Cal, però, saber en quin

moment es va posar nom als carrers i les circumstàncies en què s'acordà. Esbrinant-ho apareixen uns personatges en absolut relacionats amb la història local.

El 1877 es va enderrocar la muralla interior del Rastre. Hi havia una muralla exterior que encara està en peu i, entre totes dues, un gran espai on l'Ajuntament va urbanitzar el primer eixample de la ciutat, amb carrers rectes a escaire. Avui és el barri del Rastre que els primers anys fou una zona moderna i molt sol·licitada. Al moment de retolar els carrers resultants es va escollir noms de perso-

La plaça de l'Ajuntament continuarà amb el nom de plaça d'Espanya SETMANARI L'EBRE

natges o esdeveniments significatius de la política espanyola d'aquells moments. A la plaça se li assigna el nom de Duc de Tetuan, general de les tro-

pes espanyoles que va guanyar la batalla de Tetuan contra els marroquins; després se li canviaria el nom per l'actual de plaça Mossèn Sol. Els noms de la resta de carrers feren esment a gestes militars produïdes quan Espanya intentava recuperar el seu imperi en l'anomenada Guerra del Pacífic: Callao, per la batalla naval al Perú; Mendez Nuñez que fou l'almirall que comanda la flota espanyola que participa en aquella guerra, bombardejant Valparaíso a Xile.

Al centre de la ciutat hi ha un dels espais públics més importants de Tortosa: la plaça d'Alfons XII que durant set anys (entre 1931 i 1939) s'anomenà plaça de la República. El nom té el seu origen al moment de retolar els carrers de la nova urbanització a l'eixample el Temple. Fou des del primer moment que es va considerar que la plaça central havia de portar el nom d'Alfonso XII, mort el 1885, per haver atès la petició de l'Ajuntament de Tortosa de disposar que es pogués enderrocar la muralla (1880), la qual cosa obria urbanísticament la ciutat cap a l'estació del tren i les hortes del Temple. Molts dels carrers de l'eixample conserven els seus noms inicials com: Despuig, San Ildefonso, Berenguer IV, Genovesos i, especialment la plaça. Altres no són els originals, ja que canviaren en diversos moments, com fou el cas del carrer de la Unió (el 1918 rebatejat com a carrer Teodoro González), el carrer Conde de Aranda (avui Pare Círrera), el carrer Campomanes (que

porta el nom de República Argentina, arran la visita a Espanya d'Evita Peron el 1947) o, el més important de tots, el carrer de l'Estació (que el 1906 passa a retolar-se com a carrer Cervantes).

L'any 1942 va començar la urbanització de l'eixample de Ferreries, popularment conegut com a 2Cases Barates". En acabar les obres es van batejar els carrers resultants. Per al carrer principal, es va triar el nom de Cristófor Colom atenent a la tesi local que Colom havia nascut a la tortosina illa de Gènova, un illot fluvial que ocupava el que avui és Ferreries. Per als altres carrers es van escollir noms de figures dels temps gloriosos de l'imperi colonial espanyol d'acord amb la política d'aquells anys de pur franquisme (1941-52). Hernan Cortés, exterminador de la població autòctona de les nacions azteca i maya; Francisco Pizarro, que va fer el mateix al Perú aniquilant l'imperi incaic; i Sebastian Elcano, que a les ordres del portuguès Magallanes va donar la primera volta al món. Al darrer carrer li fou imposat el nom de Marqués de Comillas, un personatge nefast que es féu ric amb el tràfic d'esclaus fins al punt que recentment a Barcelona se li ha retirat el nom i l'estàtua a una plaça. Fou els mateixos anys que es va posar el nom de plaça d'Espanya al lloc on havia estat l'antic barri de Pescadors destruït per l'aviació feixista. En total mitja dotzena de noms que cal revisar simplement per un exercici de dignitat. ■

CONSULTES EXTERNES / URGÈNCIES / SALA DE PARTS / HOSPITALITZACIÓ / QUIRÒFANS / PROVES DIAGNÒSTIQUES I TERAPEÚTIQUES

**CLÍNICA
TERRES DE L'EBRE**
TORTOSA

Atenció sanitària,
propera i accessible

Plaça 1 d'octubre, 6-8 43500 Tortosa
clinicaterresdeebre@salutortosa.cat
977 588 200
Reserva de visites 977 588 205

Atenció personalitzada per
a mútues i particulars de
les Terres de l'Ebre, el Baix
Maestrat i el Baix Aragó

A Tortosa des de 1945
Sempre al teu servei

Especialitats i Serveis

- Alergologia
- Anàlisis clíniques
- Anatomia patològica
- Anestesiologia i Clínica del Dolor
- Angiologia i Cirurgia Vascular
- Aparell Digestiu i Endoscòpia Digestiva
- Cardiologia
- Cirurgia General i Aparell Digestiu
- Cirurgia Oral i Maxil·lofacial
- Cirurgia Pediàtrica
- Cirurgia Plàstica, Estètica i Reparadora

- Dermatologia
- Dietètica
- Endocrinologia i Nutrició
- Especialitats pediàtriques (Cardiologia, Endocrinologia, Gastroenterologia i Pneumologia)
- Farmàcia
- Infermeria
- Llevadores
- Medicina de l'Esport
- Medicina General
- Medicina Interna
- Neurologia i Neuropsicologia

- Obstetrícia i Ginecologia
- Oftalmologia
- Otorinolaringologia
- Pediatria
- Pneumologia
- Psicologia Infantojuvenil
- Radiologia i Diagnòstic per la Imatge
- Rehabilitació i Fisioteràpia
- Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
- Urgències
- Urologia i Andrologia